

Fordeling af et bestemt Nettoudbytte for hele Virksomheden; men Aarets Dividende er bestemmende for, hvilken Procent Udbyttet skal udgøre af Lønnen.

Fastsættelse af Arbejdernes Andel.

I 21 af 38 Tilfælde udgjorde Arbejdernes Andel en bestemt Procent af Virksomhedens Nettoudbytte, varierende fra 10 til 50; det mest almindelige er lige Deling.

I 13 Tilfælde fastsattes Andelen i Forhold til den udbetalte Dividende; i Reglen gaves samme Procent af Lønnen, som Aktionærerne havde faaet af Kapitalen, i nogle Tilfælde mindre.

Endelig fordeltes Nettoudbyttet i 4 Tilfælde efter Forholdet mellem Kapitalens og Arbejdslønnens Størrelse. En Fordeling efter Forholdet mellem Arbejdsløn og Kapitalrente har ogsaa været drøftet, og en Virksomhed deltes Nettoudbyttet efter Forholdet mellem Arbejdsløn og Renterne til Præferenceaktiekapitalen.

Til Belysning af, hvorledes man, væsentligt paa Grundlag af Amerikas egne Erfaringer bedømmer de forskellige Fordelingsmaader, kan refereres følgende Udtalelser i en Bog, der er udgivet af 5 Forfattere, der har Tilknytning til den praktiske Udbyttedeling*).

At give Arbejderne en bestemt Procent af det samlede Udbytte har den Fordel, at de da næsten altid vil faa noget; det synes dog i Reglen naturligere først at give Kapitalen en bestemt Procent. En særlig let Metode, som kan være praktisk overfor koncessionerede Virksomheder, der arbejder under Kontrol og efter faste Regler, er at lade Udbyttet variere i Forhold til den udbetalte Dividende; i andre Tilfælde vil Arbejderne ikke føle sig sikre mod Misbrug. Hvor meget der skal gives, vil bl. a. afhænge af Udbyttedelingens Formaal.

Udbyttets Fordeling mellem de berettigede.

Fordelingen sker i de allerfleste Tilfælde i Forhold til Deltagernes Løn, undertiden sker Fordelingen dog efter Skøn eller paa Grundlag af en Inddeling af Personalet i Klasser. Nævnte Bog af Burrit m. fl. anbefaler i Almindelighed Fordeling i Forhold til Lønnen; der kan dog være Tale om at give forholdsvis mere til højere Funktionærer, som udøver særlig stor Indflydelse paa Udbyttet, men det vil da for ikke at vække Utilfredshed være praktisk at vælge en fra den almindelige Udbyttedeling afvigende Form.

Anvendelsen af den indtjente Udbytteandel.

Efter den officielle Statistik fra 1917 var det langt det mest almindelige, at hele Udbyttet betaltes kontant. Af 42 Selskaber betalte 32 alt kontant, 5 en Del kontant en Del ved Indsættelse paa Sparekonto, ved Anvendelse til Køb af Aktier o. l., i 2 Tilfælde anvendtes Udbyttet til et Pensionsfond, i 2 Tilfælde indsattes det paa Sparekonto og i 1 Tilfælde anvendtes det hele til Køb af Aktier

Af 41 Virksomheder fra Rigsindustriraadets Undersøgelse i 1919 havde 26 ren kontant Udbetaling, 4 delvis kontant Udbetaling, 7 Uddeling af Aktier og 4 Udbetaling til Forsikringsfond o. l.

Udstedelsen af Aktier til Arbejderne anses i særlig Grad at styrke Baandet mellem Virksomheden og dens Arbejdere; Ordningen kan medføre tekniske Vanskeligheder. I 7 Virksomheder, der ikke er Aktieselskaber, er man kommen ind paa at udstede ikke-omsættelige Andelsbeviser til Arbejderne.

I Almindelighed fastsættes Udbyttet aarligt; man har dog undertiden ment at mere hyppige Uddelinger i højere Grad virkede tilskyndende (af 41 Virksomheder havde

*) Profit Sharing, Its Principles and Practice, A Collaborations by Arthur W. Burrit (B. Company), Henry S. Dennison (D. Manufacturing Co.), Edwin F. Gay (Docent ved Harvard University), Ralph E. Heilman (Professor ved Northwestern University), Henry P. Kendall (Lewis Manufacturing Co., The Plimpton Press), (Harper and Brothers). 1920.